

Forældreinvolvering afspejler general opdragelsesstil

Møller, Mette

Published in:
Nyhedsbrevet Trafiksikkerhedsforskning

Publication date:
2014

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

[Link back to DTU Orbit](#)

Citation (APA):
Møller, M. (2014). Forældreinvolvering afspejler general opdragelsesstil. Nyhedsbrevet Trafiksikkerhedsforskning, 14(2).

DTU Library

Technical Information Center of Denmark

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Forældreinvolvering afspejler generel opdragelsesstil

En ny amerikansk undersøgelse viser, at den måde og de principper, som forældre generelt opdrager deres børn efter, har stor betydning for, i hvilket omfang og på hvilken måde de involverer sig, når deres børn er blevet gamle nok til at få kørekort. Herunder om de sætter begrænsninger op for i hvilke situationer, de unge må køre bil, i den første tid efter at de har fået deres kørekort.

Af seniorforsker Mette Møller

Baggrund

Erfaringer fra USA viser, at der er stor forskel på, hvor meget og hvordan forældre involverer sig i processen, når deres børn skal have kørekort. Der er dog meget lidt viden om, hvorfor der er disse forskelle, og om hvorvidt forældrene også på andre områder adskiller sig fra hinanden.

På den baggrund har man i USA gennemført en spørgeskemaundersøgelse, hvor man så på, om omfanget og karakteren af forældres involvering i deres børns erhvervelse af kørekort afspejlede forskellige baggrundsfaktorer, herunder forældrenes generelle stil med hensyn til, hvordan de opdragede deres børn.

Deltagere

Undersøgelsen omfattede 242 unge i alderen 14–17 år og deres forældre. Begge forældre blev inviteret til at deltage, men i de fleste tilfælde (86 %) var det kun den ene forælder, der deltog. I disse tilfælde var det først og fremmest moderen (80 %), der deltog. Der var stort set lige mange drenge og piger, der deltog i undersøgelsen. Deltagerne blev rekrutteret gennem en køreskole. Familieme fik 50 dollars for at deltage.

Dataindsamling

Både forældrene og de unge skulle udfylde et spørgeskema, der omhandlede følgende emner:

- Forældrenes opdragelsesstil generelt, herunder omfanget af hjælp, dialog og forventningsafstemning, selvbestemmelse, regler, kontrol osv. i forbindelse med de unges forskellige aktiviteter i dagligdagen.
- De unges køreefaring generelt, herunder bilkørsel under opsyn af forældrene og kørsel med andre motoriserede køretøjer som fx traktorkørsel, kørsel med haveredskaber osv.
- Deres opfattelse af, hvor stor risiko nye bilister har for at blive involveret i et færdselsuheld i forskellige trafiksituationer, herunder i forbindelse med færdselsforseelser, som fx overtrædelse af hastighedsgrænser og vognbaneskift uden signalgivning samt i andre risikosituationer, som fx kørsel i dårligt føre og kørsel med jævnaldrene kammerater.
- Deres holdning til, at forældre involverer sig, når unge skal have kørekort.
- Deres forventninger til, om deres forældre/dem selv som forældre ville sætte begrænsninger op for de unges bilkørsel, når de havde fået deres kørekort.

Oplevelsen af risiko er central

Undersøgelsen viste, at opfattelsen af, hvor stor risiko nye bilister har for at blive involveret i et færdselsuheld, var det, der havde størst betydning for holdningen til forældreinvolvering under kørekorterhvervelse både blandt forældrene og blandt de unge. Tilsvarende havde deres opfattelse af nye bilisters uheldsrisiko stor betydning for deres holdning til forældrerestriktioner i forbindelse med egenkørsel umiddelbart efter kørekorterhvervelse. Således viste undersøgelsen, at jo større deltagerne oplevede at risiko var, jo mere positiv var deres holdning til forældreinvolvering og forældrerestriktioner, og jo mere tilbøjelige var forældrene til faktisk at involvere sig og sætte restriktioner op for de unges kørsel.

Generel opdragelsesstil smitter af

Undersøgelsen viste endvidere, at der var en tydelig sammenhæng mellem forældrenes generelle opdragelsesstil og både forældrenes og de unges holdning til forældreinvolvering og -restriktioner på bilkørsel. Forældre der havde en opdragelsesstil, hvor de generelt var involveret i og satte regler for deres børns gøremål og laden forventede i højere grad at involvere sig og sætte begrænsninger op for deres børn i forbindelse med erhvervelse af kørekort. Tilsvarende havde disse forældres børn en mere positiv holdning både til forældreinvolvering og til -restriktioner.

Kønsforskelle

Både fædre og mødre mente, at forældre skal være mere involveret i drenges bilkørsel end i pigers bilkørsel, men fædre forventede at sætte færre restriktioner for bilkørsel og i en kortere periode end mødre gjorde. Samtidig viste undersøgelsen, at de unge mænd selv mente, at forældre skulle være mindre involveret i unges bilkørsel, end de unge kvinder gjorde. Endvidere forventede de at få færre restriktioner og i kortere tid, end de unge kvinder gjorde. Endelig havde de unge mænd en mere negativ holdning til forældreinvolvering generelt end de unge kvinder havde.

Konklusion

Undersøgelsen viste endvidere, at forældrenes generelle opdragelsesstil videreføres til bilkørsel, og at det har stor betydning for unges accept af forældreinvolvering og restriktioner, når de skal have kørekort, at de er vant til engagement og involvering fra forældrenes side. Ifølge forfatterne medfører dette, at tiltag, der generelt hjælper forældre til at være involveret og engageret i deres børns dagligdagsaktiviteter, også vil kunne have en positiv effekt i forbindelse med nye bilister. Tilsvarende fremhæver forfatterne, at det, at den oplevede uheldsrisiko, har så stor betydning for unges og forældres holdning til forældreinvolvering og -restriktioner, er vigtigt for forebyggende tiltag, idet de forældre og unge, der oplever, at risikoen for nye bilister er stor, vil være mest modtagelige for diverse kampagneindsatser. Behovet for tiltag, der bidrager til at tydeliggøre risikoen og dermed modtageligheden for kampagnetiltag blandt dem, der mener, at risikoen er begrænset, er derfor stort. Endelig mener forfatterne, at eftersom unge mænd generelt har større uheldsrisiko end unge kvinder, tyder undersøgelsens resultater på, at der er behov for tiltag, der understøtter forældreinvolvering i forbindelse med bilkørsel særligt blandt fædre og forældre til sønner.

Kilde:

Laird, R. D. (2014). Parenting adolescent drivers is both a continuation of parenting from earlier periods and an anticipation of a new challenge. *Accident Analysis and Prevention*, 69, 5-14.